

Projectprogramma Binnenstad 2030

RDH

URBAN

Gemeente Goes
7 december 2021

tekst en redactie: ambtelijke projectgroep ism RDH urban

afbeeldingen: afdeling OenE

fotografie: afdeling OenE tenzij anders vermeld

Gemeente Goes

www.goes.nl

Projectprogramma Binnenstad 2030

Projectprogramma
Kwaliteitsagenda binnenstad 2030

Gemeente Goes, 7 december 2021

Inhoud

INLEIDING	3	PROJECT 4: STIMULEREN WONEN IN EN ROND DE HISTORISCHE BINNENSTAD	23
PROJECT 1: EEN TOEGANKELIJKE EN BEREIKBARE HISTORISCHE BINNENSTAD	9	4.1 DEELPROJECTEN	24
1.1 DEELPROJECTEN	10	4.2 PROJECTRESULTAAT	24
1.2 PROJECTRESULTAAT	11	4.3 BETROKKENEN	24
1.3 BETROKKENEN	11	4.4 KRITISCHE SUCCESFACTOREN	25
1.4 KRITISCHE SUCCESFACTOREN	11	4.5 TIJDSPAD	25
1.5 TIJDSPAD	11	4.6 KOSTENRAMING	25
1.6 KOSTENRAMING	13	PROJECT 5: WINKELS EN HORECA IN DE HISTORISCHE BINNENSTAD	27
PROJECT 2: EEN TOEGANKELIJKE EN WAARD TE BEZOEKEN MONUMENTALE HISTORISCHE BINNENSTAD	15	5.1 DEELPROJECTEN	28
2.1 DEELPROJECTEN	16	5.2 PROJECTRESULTAAT	28
2.2 PROJECTRESULTAAT	16	5.3 BETROKKENEN	29
2.3 BETROKKENEN	17	5.4 KRITISCHE SUCCESFACTOREN	29
2.4 KRITISCHE SUCCESFACTOREN	17	5.5 TIJDSPAD	31
2.5 TIJDSPAD	17	5.6 KOSTENRAMING	31
2.6 KOSTENRAMING	17	PROJECT 6: CULTUUR EN EVENEMENTEN IN DE HISTORISCHE BINNENSTAD	33
PROJECT 3: EEN GROENE HISTORISCHE BINNENSTAD	19	6.1 DEELPROJECTEN	34
3.1 DEELPROJECTEN	20	6.2 PROJECTRESULTAAT	35
3.2 PROJECTRESULTAAT	20	6.3 BETROKKENEN	35
3.3 BETROKKENEN	20	6.4 KRITISCHE SUCCESFACTOREN	35
3.4 KRITISCHE SUCCESFACTOREN	21	6.5 TIJDSPAD	35
3.5 TIJDSPAD	21	6.6 KOSTENRAMING	35
3.6 KOSTENRAMING	21	FINANCIËN EN PLANNING	37

Inleiding

Om de historische binnenstad klaar te maken voor de toekomst te maken zijn in de Kwaliteitsagenda Binnenstad 2030 zes thematische projecten beschreven:

- Project 1: Een toegankelijke en bereikbare historische binnenstad
- Project 2: Een toegankelijke en waard te bezoeken monumentale historische binnenstad
- Project 3: Een groene historische binnenstad
- Project 4: Stimuleren wonen in en rond de historische binnenstad
- Project 5: Winkels en horeca in de historische binnenstad
- Project 6: Cultuur en evenementen in de historische binnenstad

In dit programma worden de verschillende projecten uitgewerkt.

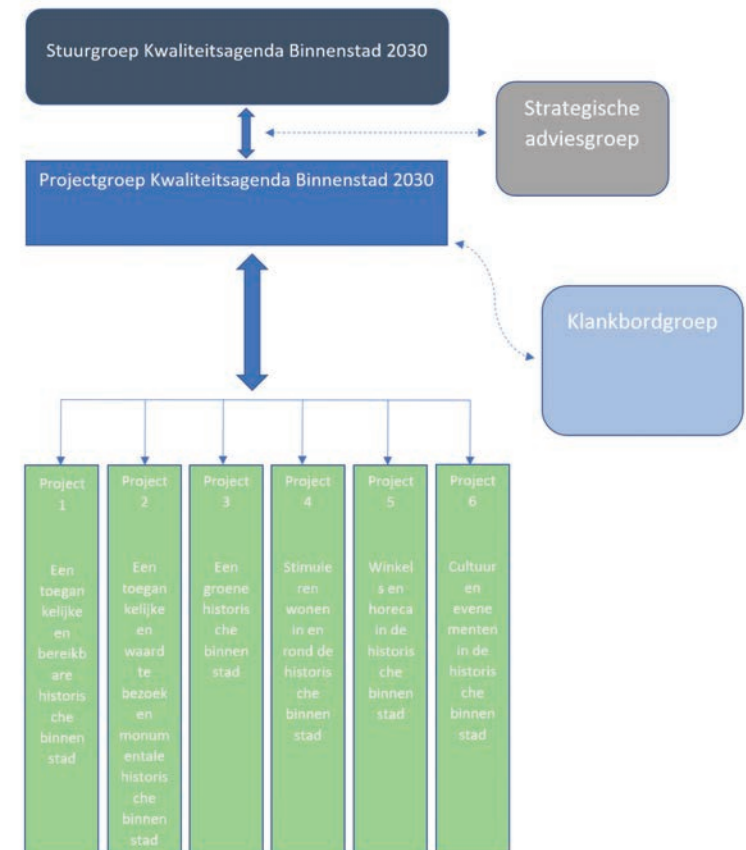
Omdat veel deelprojecten met elkaar samenhangen (ook tussen de zes thema's) is onderlinge afstemming van groot belang. De afstemming tussen de projecten is een belangrijk onderwerp in de projectgroep van de Kwaliteitsagenda binnenstad, waarin alle projectleiders plaatshebben.

In de tijdsplanning van de diverse projecten is geen rekening gehouden met vertraging door coronamaatregelen. Hoewel deze maatregelen wel een beperking opleggen op het bijvoorbeeld het organiseren van bijeenkomsten.

De impact van corona op de economie is moeilijk in te schatten. Mogelijk zal een langdurige voorzetting van de coronamaatregelen invloed hebben op het investeringsvermogen van

de gemeente, particuliere initiatiefnemers en ondernemers. Daarnaast is het effect van de afbouw van de corona-steunmaatregelen voor ondernemers lastig in te schatten.

Een ander aspect dat invloed kan hebben op de tijdsplanning is het tekort aan arbeidskrachten, onvervulbare vacatures zowel binnen de gemeente als bij bedrijven die worden ingehuurd voor onderzoek of uitvoering. Ook een tekort aan grondstoffen heeft mogelijk effect op de geplande uitvoering.

Project 1: Een toegankelijke en bereikbare historische binnenstad

Afsluiten historische binnenstad voor auto's

Om de historische binnenstad ook in de toekomst voor zoveel mogelijk mensen, functies en activiteiten toegankelijk te houden hebben we (meer) ruimte nodig. Deze ruimte vinden we vooral door de historische binnenstad (verder) af te sluiten voor bezoekers met de auto en het bezoekersparkeren zoveel mogelijk te verplaatsen naar de centrumschil. De hierdoor vrijkomende ruimte kan worden ingezet om de verblijfskwaliteit van de historische binnenstad te vergroten door meer ruimte te bieden aan de voetganger (zowel bewoner als bezoeker), meer groen te realiseren en de ontmoetingsrol te versterken. Ook kan de ruimte worden ingezet om culturele evenementen en het fietsparkeren te verbeteren. Zo kunnen delen van de Beestenmarkt, het Damplein, en wellicht Koepoort en Oostwal worden (her)ingericht ten behoeve van groen en fietsparkeren. Bewoners van de historische binnenstad moeten vanzelfsprekend hun huis met de auto kunnen blijven bereiken en op acceptabele afstand hun auto veilig kunnen parkeren. Ook bevoorradingsverkeer – waarvan we verwachten dat dit in de toekomst steeds vaker met schone elektrische auto's zal geschieden - en minder validen moeten met de auto tot in de binnenstad kunnen blijven komen.

Onderzoek parkeermogelijkheden centrumschil

Om de aantrekkelijkheid van de binnenstad voor bezoekers van buiten de stad te waarborgen moet de omliggende centrumschil goed bereikbaar blijven voor (elektrische) auto's. Voldoende, goed aangegeven en vlot bereikbare autoparkeerplaatsen in de centrumschil en aantrekkelijke wandelroutes naar de historische binnenstad zijn een voorwaarde om tot de verdere afsluiting van de historische binnenstad over te kunnen gaan. Extra aandacht zal worden geschonken aan de ruimtelijke inrichting van een aantal belangrijke entrees van de binnenstad:

Frans den Hollanderlaan, Koepoort, Stadshaven en Oostwal. Naast onderzoek naar het (verder) afsluiten van de historische binnenstad voor autobezoekers dient te worden onderzocht hoeveel compenserende (en extra) parkeerplaatsen voor dit doel in de centrumschil gewenst zijn en welke locaties daarvoor geschikt zijn (te maken). Het autoparkeeronderzoek voor de centrumschil is onderdeel van een breder onderzoek naar de manier waarop een vergroot centrumgebied de stad Goes als centrumstad van de Bevelanden kan versterken. De relatie met aanrijroutes, het bieden van voorzieningen voor deelauto's, verbeterde bewegwijzering, parkeertariefbeleid en parkeerplaatsen voor touringcars dient in het onderzoek te worden meegenomen.

(Elektrische) fiets

Het belang van bereikbaarheid voor de (elektrische) fiets neemt verder toe. Met behulp van een elektrische fiets kan een groot deel van de Bevelanden het centrum van Goes binnen 30 minuten bereiken. Deze groeiende populariteit van de elektrische fiets vraagt niet alleen om verbeterde fietsvoorzieningen tussen Goes en de omliggende dorpen, maar ook om aanpassingen in de stad. De stad moet zowel zijn ingericht om comfortabel en veilig te kunnen fietsen als om de fiets te kunnen parkeren. De Oostwal, de Beestenmarkt, het gebied Singelstraat/Zusterstraat en het gebied Damplein/Stenen Brug liggen in het verlengde van logische fiets-aanrijroutes van buiten de stad. Deze kunnen een rol spelen bij het bieden van voldoende hoogwaardige (elektrische) fietsparkeeraccommodatie, waarbij gedacht kan worden aan gebouwde voorzieningen alsook mogelijkheden in de openbare ruimte. Opties voor het opladen van accu's, stallingplaatsen voor leenfietsen, (camera)toezicht en de combinatie met een openbare toiletvoorziening maken voor ieder van de locaties onderdeel uit van de verkenning.

Slimme mobiliteit, deelmobiliteit

Een andere invulling van mobiliteit (slimme mobiliteit) is een belangrijke voorziening voor de toekomst, bijvoorbeeld door de inzet van deelfietsen en deelauto's. Mogelijk kan ook het inrichten van een mobiliteitshub een bijdrage leveren in het vergroten van de bereikbaarheid, naast 'kleinere' ingrepen zoals verbetering van de bewegwijzering.

Toiletvoorzieningen

In de historische binnenstad is in de Ostendestraat en in de parkeergarage een openbaar toilet gevestigd. Aan de oostzijde van de binnenstad ontbreekt deze voorziening. Met prioriteit dient onderzocht te worden of aan de oostzijde een extra openbaar toilet kan worden gerealiseerd. Bij het uitwerken van de Kwaliteitsagenda voor de binnenstad wordt daarnaast oog gehouden op welke andere plaatsen extra openbare toiletten ingericht kunnen worden. Hierbij wordt gedacht aan het leggen van combinaties met nieuwe parkeervoorzieningen in de centrumschil en/of combinaties met nieuwe fietsstallingen. Bij herinrichting van de openbare ruimten wordt rekening gehouden met toegankelijkheid voor alle gebruikers, waarbij méér dan in het verleden aandacht is voor ouderen en mensen met een fysieke beperking. (zie ook project 3)

1.1 Deelprojecten

Om de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de historische binnenstad te verbeteren voeren we verschillende activiteiten uit en starten we een aantal deelprojecten.

- 1.1 We gaan kijken in hoeverre we de binnenstad verder kunnen afsluiten voor auto's en komen met een advies over de uitvoering van deze verdere afsluiting.
- 1.2 We onderzoeken hoe we de binnenstad beter bereikbaar kunnen maken voor (elektrische) fietsen. Hiervoor zijn met de regio/provincie afspraken gemaakt over een

snelfietspadennet. Om het verblijven in de binnenstad aantrekkelijker te maken onderzoeken we of doorgaande fietsroutes naar buiten de historische binnenstad kunnen worden omgelegd. Voor de nog steeds toenemende vraag naar voldoende en goede (elektrische) fietsparkeerplaatsen wordt een oplossing gezocht.

- 1.3 Door het beperken van het bezoekersparkeren in de historische binnenstad creëren we ruimte voor andere functies. Voor bezoekers zoeken we nieuwe parkeerlocaties in de centrumschil.
- 1.4 Voor nieuwe bewoners van de binnenstad geldt dat ze op acceptabele afstand hun auto veilig moeten kunnen parkeren. Mogelijk dat dit leidt tot aanpassing van het parkeerbeleid en/of voorzieningen met betrekking tot het bewonersparkeren. (relatie met project 4)
- 1.5 We onderzoeken in hoeverre een andere invulling van mobiliteit (slimme mobiliteit, deelmobiliteit, mobiliteitshub's) kan bijdragen aan de bereikbaarheid.
- 1.6 We verbeteren de voetgangersbewegwijzering in en naar de binnenstad.
- 1.7 We verbeteren de verwijzing naar de parkeergelegenheden. Dit is onderdeel van de uitvoering van het parkeerbeleid van gemeente Goes.
- 1.8 We onderzoeken of en waar een extra openbaar toilet kan worden gerealiseerd. Wellicht in combinatie met een parkeervoorziening voor (elektrische) fietsen.
- 1.9 Om de ontmoetingsfunctie te stimuleren en de toegankelijkheid te vergroten realiseren we meer gratis zitplekken in de historische binnenstad.
- 1.10 Met ondernemers en leveranciers wordt regelmatig een gesprek gevoerd over de wenselijkheid om elektrisch te bevoorraden.
- 1.11 In overleg met de bezorgdiensten pakken we overlast van scooters en brommers aan.

Mogelijk dat door onvoorziene omstandigheden in de tijd blijkt dat er op het gebied van bereikbaarheid en toegankelijkheid nog andere deelprojecten gewenst zijn.

1.2 Projectresultaat

Het eindresultaat van dit project is een goed bereikbare en toegankelijke binnenstad waar het fijn verblijven is doordat het grotendeels voetgangersgebied is met weinig verkeer. Voor bezoekers met de fiets of auto zijn er in (de directe nabijheid van) de historische binnenstad voldoende parkeerplekken gerealiseerd.

Bewoners van de historische binnenstad kunnen hun huis met de auto blijven bereiken en op acceptabele afstand hun auto veilig parkeren. Ook bevoorradingsverkeer en minder validen kunnen met de auto tot in de binnenstad blijven komen. Voor de minder-valide mens is de binnenstad op alle plekken goed toegankelijk.

Om de resultaten te monitoren wordt gewerkt met de volgende meetbare doelstellingen:

- Tevredenheid parkeren: $\geq 7,0$
- In 2030: afname auto's in de binnenstad t.o.v. 2021
- In 2030: afname fietsende fietsers in de binnenstad t.o.v. 2021
- In 2030: toename fietsparkeerplaatsen in en om de historische binnenstad t.o.v. 2021

1.3 Betrokkenen

Dit project is onderdeel van de totale uitvoering van de kwaliteitsagenda binnenstad 2030. Voor de uitvoering van het thema toegankelijke en bereikbare historische binnenstad zal een aparte projectstructuur worden opgezet, waarbij de projectleider ook deel uitmaakt van de uitvoerende projectgroep Kwaliteitsagenda Binnenstad.

Interne partners:

Binnenstadsmanager, verkeerskundigen, parkeermanager, stedenbouwkundigen, handhaving, dienstverlening, projectleider omgevingsvisie

Externe partners:

Ondernemers, bezoekers, bewoners, hulpdiensten, bevoorrading, toegankelijkheidsambassadeurs, fietsersbond, adviesbureaus, provincie, Regio De Bevelanden

1.4 Kritische succesfactoren

- Om de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de binnenstad te verbeteren zijn diverse deelprojecten geformuleerd. Voor de uitvoering van deze deelprojecten is capaciteit en geld nodig.
- Omdat veel deelprojecten met elkaar samenhangen (ook tussen de zes thema's) is onderlinge afstemming van groot belang.

1.5 Tijdsplan

Verschillende deelprojecten zijn afhankelijk van elkaar, zowel binnen het project als tussen de zes thema's.

Zo is het verder autoluw maken en verminderen van het bezoekersparkeren in de historische binnenstad een voorwaarde voor het creëren van ruimte voor bijvoorbeeld fietsparkeerplaatsen en cultuurverdubbelers (project 6) en het herinrichten van deze plekken (project 3).

Voor het verminderen van het bezoekersparkeren in de historische binnenstad is het noodzakelijk dat zicht is op aantallen en alternatieven buiten de historische binnenstad. Daarom zal deelproject 1.3 snel gestart moeten worden.

2021:

- 1.1 onderzoek autoluw maken binnenstad. Voor dit project is reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld;
- 1.7 verwijzing naar de parkeergelegenheden. Dit is onderdeel van de uitvoering van het parkeerbeleid van gemeente Goes.
- 1.11 overleg met bezorgdiensten over aanpak overlast

2022:

- 1.3 onderzoek alternatieve parkeerlocaties;
- 1.1 uitkomsten onderzoek autoluw maken binnenstad;
- 1.6 verbetering voetgangersbewegwijzering;
- 1.8 openbaar toilet aan de oostzijde, hiervoor heeft de raad reeds een krediet beschikbaar gesteld

2022-2030:

Uitvoering diverse deelprojecten

2030:

Resultaat: Een goed bereikbare en toegankelijke binnenstad

1.6 Kostenraming

Dit betreft een eerste indicatieve kostenraming.

Kosten projectleiding, interne uren: €30.000 per jaar, €270.000 gehele looptijd

Kosten uitvoering deelprojecten:

- 1.1 Autoluw, Voorbereidingskrediet reeds beschikbaar, uitvoeringskosten eenmalig raming €300.000, jaarlijks €50.000 t.b.v. beheersysteem
- 1.2 Fietsroutes en fietsparkeren: verbetering routes: onderzoek loopt (binnen exploitatie, onderdeel fietsbeleid), fietsparkeren: voor de aanleg van een gebouwde voorziening is onvoldoende budget in fietsbeleid. Ontwerp, aankoop een realisatie gebouwde fietsparkeervoorziening: grove raming €2.000.000
- 1.3 Parkeerlocaties: raming kosten onderzoek, haalbaarheid, randvoorwaarden vervolg: €500.000. Eventuele uitvoeringskosten zijn nog niet te ramen
- 1.4 Bewonersparkeren, Eventuele kosten zijn nog niet te ramen
- 1.5 Slimme mobiliteit: uren binnen exploitatie, eventuele uitvoeringskosten nog niet te ramen
- 1.6 Voetgangersbewegwijzering: uitvoering verbetering raming €35.000
- 1.7 Bewegwijzering parkeergelegenheden: onderdeel parkeerbeleid
- 1.8 Extra openbaar toilet: kostenraming €200.000
- 1.9 Extra bankjes: kostenraming €15.000
- 1.10 Overleg bevoorrading, geen kosten. Eventuele uitvoeringskosten nog niet te ramen
- 1.11 Aanpak overlast bezorgdiensten, terugkerende campagne €10.000

Totale kosten uitvoering worden geraamd op ca. € 3.330.000.

Daarbij komen nog de jaarlijkse kosten voor een beheersysteem om de binnenstad te houden.

De kosten voor de realisatie van een of meer parkeerlocaties zijn niet meegerekend.

Project 2: Een toegankelijke en waard te bezoeken monumentale historische binnenstad

De ontwikkeling van de stad Goes kan niet los worden gezien van haar omgeving en haar historie. Sinds haar eerste ontstaan is de ontwikkeling van de stad sterk gestuurd door haar ligging aan de Oosterschelde en de agrarische ontwikkeling van de Bevelanden. De mogelijkheden die deze boden - een haventje van waaruit regionale producten als wol en zout internationaal kon worden verscheept en een voor de Bevelandse dorpen belangrijke weekmarkt - hebben de identiteit van Goes in belangrijke mate gevormd. Het is de basis van waaruit Goes zich door de eeuwen heen ontwikkelde tot dé centrumstad van een steeds welvarender wordende regio de Bevelanden.

De ontstaansgeschiedenis van de stad is terug te zien in de vele monumenten in de binnenstad. Goes maakt tot op heden slechts beperkt gebruik van deze monumenten. Dit project richt zich op het vertellen van het 'verhaal van Goes' mede aan de hand van de monumenten van de stad.

Uitwerken erfgoedlijnen

Goes als havenstad aan de Oosterschelde, Goes als marktplaats van de Bevelanden en het verhaal van het slot Oostende en de twee Maria Magdalena kerken vertellen een interessant verhaal over de identiteit van de stad. 'Poort naar de wereld', 'Heren en kerken', 'Zilt en zoet': in de historische binnenstad van Goes komen drie van de negen Zeeuwse erfgoedlijnen in Goes samen. Deze drie erfgoedlijnen zullen voor de historische binnenstad op een eigentijdse manier worden uitgewerkt om te kunnen bijdragen aan een verdere versterking van de identiteit en beleving. Hierbij kan worden gedacht aan het aanlichten van monumenten, het verstrekken van analoge en digitale informatie over gebouwen en gebeurtenissen uit het verleden, het illustreren van de Goese geschiedenis door middel van murals en (culturele) evenementen, films en publicaties over karakteristieke personen in Goese geschiedenis.

Aanpassing buitenruimten

Belangrijke erfgoedlijnen komen ruimtelijk bij elkaar in het gebied Singelstraat en omgeving. De in dit gebied gelegen culturele instellingen en monumenten (o.a. Stadhuis, Museum, Grote Kerk) en ondernemers worden aangemoedigd tot verdere samenwerking. Aanpassingen in de openbare ruimte en herinrichting (Koepoort) bieden mogelijkheden voor buitenexposities en andere culturele evenementen. Het gebied kan zich verder ontwikkelen tot de 'culturele entree' van de binnenstad. Vergroening en het beter faciliteren van fietsparkeren in het gebied staat ook hoog op de prioriteitenlijst. Dit wordt verder opgepakt in project 1 (fietsparkeren) en project 3 (vergroenen).

Het gebied Grote Markt en Haven kan een belangrijke rol spelen in het vertolken van zowel de erfgoedlijn 'Poort naar de wereld' als 'Smaken van Zeeuwse Bodem'. Ook hier kunnen beperkte ruimtelijke aanpassingen de functionaliteit en het karakter van het gebied versterken. De inrichting en het beheer van de kades, esthetische aanpassingen van de op de kade en de Grote Markt gelegen terrassen, het mogelijk maken een aanlegplaats voor bezoekende sloepen vanuit het Goese Sas en Goese Meer zijn hiervan enkele voorbeelden. Dit wordt verder opgepakt in project 3 (vergroenen) en project 5 (terrassen).

Educatie, voorlichting en promotie

Voor de verspreiding van het 'verhaal van Goes' wordt niet alleen gedacht aan toeristen en andere bezoekers aan de stad, maar in de eerste plaats ook aan de huidige (binnen)stadsbewoner. Goed geïnformeerde stadsbewoners zijn belangrijke dragers van lokale identiteit en de meest effectieve ambassadeurs van de stad. Samenwerking met in de stad gevestigde onderwijsinstellingen kan bijdragen aan het eigentijds verbeelden en verspreiden van het verhaal onder de jeugd. De in het

stadsarchief opgeslagen schat aan informatie geeft Goese culturele instellingen zoals museum de Bevelanden, de openbare bibliotheek, theaters, muziekschool, kunstenaars en galeries de mogelijkheid om samen met onderwijsinstellingen projecten op te zetten die bijdragen aan kennis over en besef van de rijke historie van stad onder de jeugd. Het samen onderzoeken en in beeld brengen van de geschiedenis kan een eigentijdse inspiratie opleveren. Het is ook een manier om een leuke communicatiebrug te slaan tussen de culturele sector, de Goese jeugd, de stads- en regiobewoner, de ondernemer en de toerist.

Pop-up store

De Goese culturele instellingen krijgen in 2022 het aanbod om door middel van een 'pop-up store' in de historische binnenstad extra gezicht aan hun instelling en activiteiten te geven (zie ook project 6: cultuur en evenementen in de historische binnenstad en project 5: winkels en horeca in de historische binnenstad). Vooruitlopend op een verdere uitwerking van dit project ontstaat hiermee direct al een mogelijkheid om samen met onderwijs- en/of jeugdverenigingen creatieve laboratoria en ateliers in te richten, waar een begin gemaakt kan worden met deze verbinding tussen heden – verleden – toekomst. Tijdens de in het najaar van 2021 gehouden stadsdebatten is hierbij geopperd inhoud te geven aan de trend tot 'feminisering' van de samenleving door 'het verhaal van Goes' te vertellen door de ogen van 'sterke vrouwen' uit het 'Goese verleden' zoals Jacoba van Beieren en Isabella de Moerloose. Ook stadspatrones Maria Magdalena naar wie twee kerken zijn vernoemd biedt wellicht aanknopingspunten voor het Goese verhaal.

Meertaligheid

Uitgangspunt bij het in beeld brengen en promoten van de historie en identiteit van Goes is al het materiaal hiervoor direct minimaal tweetalig (Duits en Engels) op te stellen, zodat het ook digitaal een wijd verspreidingsbereik heeft.

Gevelaanpak

Mooie gevels zijn van belang voor de uitstraling van de binnenstad. Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten draagt bij aan behoud en mogelijk ook herstel van deze interessante panden. Daarom gaan we bekijken of we vastgoedeigenaren kunnen stimuleren hun panden op te knappen middels een subsidieregeling.

2.1 Deelprojecten

Om de historische ontwikkeling van Goes en de zichtbaarheid daarvan beter voor het voetlicht te brengen voeren we verschillende activiteiten uit en starten we een aantal deelprojecten.

- 2.1 We gaan kijken hoe een uitwerking van drie erfgoedlijnen 'Poort naar de wereld', 'Heren en kerken', 'Zilt en zoet' kunnen bijdragen aan een verdere versterking van de identiteit en beleving.
- 2.2 We onderzoeken de mogelijkheid om samen met onderwijsinstellingen projecten op te zetten die bijdragen aan kennis over en besef van de rijke historie van stad onder de jeugd.
- 2.3 We gaan bekijken of we vastgoedeigenaren kunnen stimuleren hun gevels terug te brengen in de identiteit van de stad middels een subsidieregeling.

Mogelijk dat in de tijd blijkt dat er nog andere deelprojecten gewenst zijn om de geschiedenis van Goes en het monumentale karakter van de binnenstad beter voor het voetlicht te brengen.

2.2 Projectresultaat

Het eindresultaat van dit project is dat het monumentale karakter van de binnenstad beter bekend is en beter in beeld is gebracht.

Kpi's:

- Minstens één erfgoedlijn is uitgewerkt en heeft geresulteerd in een verdere versterking van de identiteit en beleving.
- Er is minstens één onderwijsproject opgezet dat bijdraagt aan kennis over en besef van de rijke historie van stad onder de jeugd.

2.3 Betrokkenen

Dit project is onderdeel van de totale uitvoering van de kwaliteitsagenda binnenstad 2030. Voor de uitvoering van het thema "Een waard te bezoeken monumentale historische binnenstad" zal een aparte projectstructuur worden opgezet, waarbij de projectleider ook deel uitmaakt van de uitvoerende projectgroep Kwaliteitsagenda Binnenstad.

Interne partners:

Binnenstadsmanager, archief, onderwijs, stedenbouwkundige, toerisme en recreatie, GIB, archeologie, cultuur, cultureel erfgoed

Externe partners:

Ondernemers, bezoekers, bewoners, onderwijsinstellingen, Goes Marketing, culturele instellingen, kunstenaars, provincie, jeugdverenigingen, vastgoedeigenaren, eigenaren cultureel erfgoed, Stichting 't Gilde de Bevelanden

2.4 Kritische succesfactoren

- Om het monumentale karakter van de binnenstad beter bekend te maken zijn enkele deelprojecten geformuleerd. Voor de uitvoering van deze deelprojecten is capaciteit en geld nodig en medewerking van diverse externe partijen.
- Omdat veel deelprojecten met elkaar samenhangen (ook tussen de zes thema's) is afstemming van groot belang.

2.5 Tijdsplan

Verschillende deelprojecten zijn afhankelijk van elkaar, zowel binnen het project als tussen de zes thema's. De uitwerking van de erfgoedlijnen kan van invloed zijn op herinrichting van de kades rond de Stadshaven of aanpassingen in het gebied Singelstraat/Zusterstraat/Koepoort.

2022:

- 2.1 Onderzoek erfgoedlijnen
- 2.2 Pop-up initiatief culturele sector (zie ook project 5)

2023:

- 2.3 Onderzoek Subsidiereregeling gevelaanpak

2023-2030:

Uitvoering diverse deelprojecten

2030:

Resultaat: Het monumentale karakter van de binnenstad is beter bekend en beter in beeld gebracht

2.6 Kostenraming

Dit betreft een eerste indicatieve kostenraming.

Kosten projectleiding, interne uren: €20.000 per jaar, ca €180.000 gehele looptijd

- 2.1 Onderzoek mogelijkheden + uitvoering zichtbaar maken erfgoedlijnen, raming: 250.000
- 2.2 Samenwerkingsprojecten onderwijs en jeugdverenigingen 2022-2030, raming: 250.000
- 2.3 Subsidiereregeling gevelaanpak €150.000 (15 panden €10.000)

Totale kosten uitvoering worden geraamd op ca. € 810.000.

Project 3: Een groene historische binnenstad

Om verschillende redenen is het 'vergroenen' van de historische binnenstad een belangrijke opgave. De Covid-19 pandemie heeft nog meer duidelijk gemaakt hoe belangrijk de kwaliteit van de woon- en werkomgeving is in ons dagelijks leven. Met de inzet op meer woningen in en rond de binnenstad (project 4) wordt de buitenruimte ook belangrijker als gebruikruimte voor de bewoner van het Goese centrum. Minder autoverkeer in de historische binnenstad (luchtkwaliteit, geluidsoverlast, veiligheid voor voetgangers en fietsers) (project 1), meer speelgelegenheid voor kinderen en meer verblijfs-groen zijn gewenst.

Groen in de openbare ruimte draagt niet alleen actief bij aan het welbevinden van de bewoners, de bezoekers en de werkers in de stad. Het heeft tevens een belangrijke functie in het afremmen van een aantal klimaatveranderingseffecten. Zo draagt de aanwezigheid van groen bij aan het verminderen van 'hittestress' (opwarming van het stedelijk gebied gedurende de zomerperiode) en speelt het een rol in het watermanagement van de stad (infiltratie van water gedurende heftige regenval ter ontlasting van het stedelijk afwateringssysteem). Ook kan stedelijk groen bijdragen aan het herstel en de instandhouding van biodiversiteit, belangrijk voor ons totale ecosysteem.

In algemene zin draagt een verhoogde kwaliteit van de buitenruimte bij aan het functioneren van culturele instellingen en de horeca, die hebben aangegeven dat in de toekomst 'buiten het nieuwe binnen' is. Meer dan voorheen zal ons publieke leven zich buiten afspelen: op terrassen, tijdens buitenevenementen (theater, markten en optredens) en in parken.

Samen vergroenen buitenruimte

Met uitzondering van een deel van de vesten is de historische binnenstad van Goes grotendeels 'versteend' gebied. Het compacte karakter van de binnenstad maakt dat weinig ruimte voorhanden is om nieuwe groengebieden in te richten.

Vergroening van de historische binnenstad vraagt dus om een creatieve aanpak, waarbij alle mogelijke (kleine) maatregelen samen voor een groenimpuls moeten zorgen. Samen met de bewoners en ondernemers van de binnenstad wil de gemeente de 'vergroening' van de historische binnenstad concreet maken. Uitgangspunt hierbij is het 'stapelen' van mogelijkheden:

- Vergroenen van (platte) daken in de stad;
- Stimuleren van geveltuintjes;
- Stimuleren van groene stads- en daktuinen ('tegelwippen');
- Laten begroeien van blinde muren;
- Groene aanpassingen bij de herinrichting van straten en pleinen;
- Groene speelvoorzieningen voor kinderen.

Particulier initiatief is onontbeerlijk voor het succesvol vergroenen van de historische binnenstad. De gemeente realiseert zich echter dat de benodigde kennis en vaardigheden hoe met 'groen' om te gaan - en welke soorten het meest bijdragen aan de achterliggende doelstellingen van vergroening - logischerwijs niet van iedere stadsbewoner verwacht kan worden. Daarnaast kan de grote functiemenging in de binnenstad belemmeringen opwerpen die op voorhand niet bij iedereen bekend verondersteld worden. Denk bijvoorbeeld aan eisen in verband met (brand)veiligheid en calamiteiten, aanwezigheid van kabels en leidingen, et cetera. Vanaf 2022 wordt onderzocht hoe kennis, inzichten en 'handjes' voor de gewenste vergroening op een zo effectieve en leuk mogelijke manier in een particuliere aanpak bij elkaar gebracht kunnen worden. De gemeente neemt hierbij het voortouw door enkele pilotinitiatieven te ondersteunen. Onderzocht wordt op welke manier de in Goes aanwezige 'groenopleidingen' hierbij een rol kunnen spelen. Tevens wordt bekeken in hoeverre bescheiden subsidies bewoners en ondernemers een extra stimulans kunnen geven om actief mee te werken aan de beoogde vergroeningsimpuls.

Verduurzaming

Naast vergroening van de buitenruimte willen wij ook samen met initiatiefnemers kijken naar de mogelijkheden en regelgeving voor aanpassingen in energiegebruik en energieopwekking in de binnenstad.

Herinrichting pleinen

Voor de herinrichting van de openbare ruimte zal gedurende de looptijd van de 'Kwaliteitsagenda' (tot 2030) in overleg met omwonenden en ondernemers aanpassings- en herinrichtingsplannen worden opgesteld. Achtereenvolgens zullen plannen gemaakt worden voor het Stadshavengebied, de Oostwal, de Koepoort, de Singelstraat, het Damplein, de Beestenmarkt en het Molenplein. Het vergroenen van deze ruimten is -naast het aanbrengen van andere verbeteringen zoals meer zitplekken, fietsparkeren en toiletvoorzieningen in de openbare ruimte- een belangrijk onderdeel van deze opgaven.

3.1 Deelprojecten

Om de historische binnenstad te vergroenen voeren we verschillende activiteiten uit en starten we een aantal deelprojecten.

- 3.1 Vergroenen van de buitenruimten, stimulering particuliere aanpak.
- 3.2 Herinrichting van diverse pleinen en grotere openbare ruimtes in de binnenstad.
- 3.3 Onderzoek naar voorwaarden en mogelijkheden energieopwekking en andere vormen van verduurzaming in de historische binnenstad.

Mogelijk dat door onvoorziene omstandigheden in de tijd blijkt dat er op het gebied van vergroening nog andere deelprojecten gewenst zijn.

3.2 Projectresultaat

Het eindresultaat van dit project is een groenere binnenstad die zoveel mogelijk aangepast is op klimaatveranderingen en waar het fijn verblijven is.

Om de resultaten te monitoren wordt gewerkt met de volgende meetbare doelstellingen:

- 2030: Afname van de effecten van hittestress ten opzichte van 2021
- 2030: Afname van de effecten van wateroverlast ten opzichte van 2021
- 2030: Meer m² groen ten opzichte van 2021
- Beleid ten aanzien van energieopwekking in de historische binnenstad

3.3 Betrokkenen

Dit project is onderdeel van de totale uitvoering van de kwaliteitsagenda binnenstad 2030. Voor de uitvoering van het thema vergroenen van de historische binnenstad zal een aparte projectstructuur worden opgezet, waarbij de projectleider ook deel uitmaakt van de uitvoerende projectgroep Kwaliteitsagenda Binnenstad.

Interne partners:

Binnenstadsmanager, stedenbouwkundigen, groenontwerper, GIB, klimaatteam, dienstverlening, projectleider omgevingsvisie, cultuur

Externe partners:

Ondernemers, bewoners, adviesbureaus

3.4 Kritische succesfactoren

- Om de binnenstad te vergroenen zijn diverse deelprojecten geformuleerd. Voor de uitvoering van deze deelprojecten is geld en capaciteit nodig.
- Omdat veel deelprojecten met elkaar samenhangen (ook tussen de zes thema's) is afstemming van groot belang.
- Voor de uitvoering van de herinrichtingsprojecten zijn naast geld, ook grondstoffen en arbeidskrachten nodig. Op dit moment kampt de bouwsector met grote tekorten op het gebied van personeel en materialen.

3.5 Tijdsfad

Verschillende deelprojecten zijn afhankelijk van elkaar, zowel binnen het project als tussen de zes thema's. Het onderzoek naar verder autoluw maken (project 1) en de uitwerking van de erfgoedlijnen (project 2) zijn bijvoorbeeld van invloed op de herinrichting van de openbare ruimtes.

2022:

- 3.1 Pilotproject particuliere vergroening

2022-2023:

- 3.2 Ontwerp en voorbereiding herinrichting openbare ruimte

2023:

- 3.1 Uitwerking particuliere vergroening
- 3.3 Onderzoek mogelijkheden verduurzaming binnenstad

2023-2030:

Uitvoering diverse deelprojecten

2030:

Resultaat: Een goed bereikbare en toegankelijke binnenstad

3.6 Kostenraming

Dit betreft een eerste indicatieve kostenraming.

Kosten projectleiding, interne uren: 30.000 per jaar, ca €270.000 gehele looptijd.

- 3.1 stimulering particuliere vergroening €500.000
- 3.2 herinrichting pleinen: € 7.700.000
- 3.3 verduurzaming: € 0 (klimaatbudget)

Totale kosten uitvoering worden geraamd op ca. € 8.470.000

Project 4: Stimuleren wonen in en rond de historische binnenstad

Wonen in en nabij de historische binnenstad is voor een meer ‘stedelijk’ georiënteerde woonconsument aantrekkelijk. De binnenstad biedt een breed palet aan culturele en commerciële functies. Steeds meer mensen ontdekken de aantrekkelijkheid hiervan en zijn bereid een aantal bijbehorende beperkingen (autobereikbaarheid, geluid tijdens evenementen, beperkte buitenruimte) te accepteren. Het zijn de afgelopen jaren met name ook senioren die – op zoek naar een wat kleinere woonruimte – hun oog op de binnenstad van Goes hebben laten vallen. De binnenstad biedt veel gelegenheid voor sociale ontmoetingen en senioren hebben vaak wat meer tijd beschikbaar om hier inhoud aan te geven. Wonen is voor de kwaliteit van een ‘levende’ historische binnenstad van groot belang. Het zorgt voor actief gebruik en onderhoud van monumenten en van boven winkels gelegen lege ruimtes. Het draagt – ook buiten winkeltijden - zorg voor een levendig straatbeeld, sociale controle en draagt bij aan de aanwezigheid van dagelijkse voorzieningen. Binnenstadsbewoners bezoeken makkelijker en vaker culturele activiteiten en evenementen. Om de binnenstad ook langere termijn aantrekkelijk te houden is een diverse huishoudenssamenstelling en een mix van leeftijds- en inkomensgroepen belangrijk.

Wonen in de historische binnenstad

Goes wil de groeiende vraag naar wonen in en nabij de historische binnenstad zoveel mogelijk honoreren. Het blijven stimuleren van het gebruik en realisatie van woningen boven winkels is hierbij een eerste stap. Waar de ruimtelijke situatie dit toestaat kunnen daarnaast in sommige aanloopstraten gelegen vrijkomende winkelpanden worden omgezet naar woningen (zie ook project 5: winkels en horeca in de historische binnenstad).

Vanuit het functioneren van de historische binnenstad worden een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- Bij wonen boven winkels wordt gebruik van een bovenwoning door één (meerpersoons) huishouden gestimuleerd;
- Indien in de historische binnenstad bovenwoningen worden opgesplitst in kamers of appartementen, moet in de vergunningaanvraag zijn voorzien van voldoende capaciteit aan bergingen en fietsparkeren;
- Nieuwe appartementencomplexen in/nabij de historische binnenstad dienen te beschikken over eigen parkeerfaciliteiten die niet ten koste gaan van (openbare) buitenruimte. Zie ook project 1, 1.4 bewonersparkeren. Voor bewoners in de binnenstad kunnen deelauto's een oplossing zijn.

Het combineren van wonen met andere functies vraagt in de binnenstad om zorgvuldige afstemming. Het evenwicht tussen leefbaarheid en levendigheid (evenementen) dient permanent te worden gemonitord. Daarnaast wordt onderzocht of - om de leefbaarheid van binnenstad te bewaken - specifiek beleid ten aanzien van hostels, bed & breakfasts en Airbnb nodig en mogelijk is.

Voor de leefbaarheid is het ook van belang dat criminele activiteiten als bijvoorbeeld drughandel en hennepsteelt of mensenhandel worden voorkomen. Maar ook wanneer branches oververtegenwoordigd lijken te zijn of wanneer een partij veel vastgoed opkoopt kan sprake zijn van georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit. Signalen moeten worden opgepakt en de juiste instrumenten moeten hiervoor worden ingezet. Dit pakt de gemeente in samenwerking met het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) op. Voor de aanpak van criminele activiteiten kan mogelijk ook het in project 5 genoemde aankoopfonds worden ingezet.

Wonen in de centrumschil

Door de compacte omvang van de historische binnenstad is het toevoegen van extra woningen echter een complexe zaak. Goes heeft wel diverse mogelijkheden om extra wonen in de omliggende centrumschil mogelijk te maken. De voordelen van wonen in de directe nabijheid van de historische binnenstad kunnen hier gecombineerd worden met groene buitenruimten, betere autobereikbaarheid, betere parkeergelegenheid en minder geluidsoverlast tijdens stedelijke evenementen. Bij het formuleren van een woonprogramma voor de centrumschil wordt uitgegaan van een complete 'stedelijke mix' waaronder ook gezinswoningen en woningen voor jongeren.

Het laten groeien van het aantal woningen in de schil rond de historische binnenstad past goed in de geconstateerde noodzaak de begrenzing van het centrum van Goes opnieuw te bestuderen. De wens tot meer wonen kan hier integraal onderdeel van uitmaken. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de op dit moment in voorbereiding zijnde 'Omgevingsvisie Goes'.

4.1 Deelprojecten

Een van de actiepunten van de Kwaliteitsagenda binnenstad is het stimuleren van wonen in de (omgeving van) de historische binnenstad. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de 'Omgevingsvisie Goes'. Vanuit het functioneren van de historische binnenstad worden hierbij een aantal activiteiten en deelprojecten geformuleerd:

- 4.1 In relatie met de omgevingsvisie wordt een woonprogramma geformuleerd voor de centrumschil en de binnenstad waarbij wordt uitgegaan van een complete 'stedelijke mix'.
- 4.2 Voor het wonen boven winkels worden uitgangspunten geformuleerd en wordt bekeken of een (financiële) stimuleringsregeling nodig is.

- 4.3 Onderzoek of specifiek beleid ten aanzien van de toeristische verhuur van woningen nodig en mogelijk is. En het zo nodig opstellen van dit beleid.

Mogelijk dat door onvoorziene omstandigheden in de tijd blijkt dat er op het gebied van wonen in de binnenstad nog andere deelprojecten gewenst zijn.

4.2 Projectresultaat

Het resultaat van dit project is dat er in 2030 meer mensen in de binnenstad en de directe schil wonen.

Om de resultaten te monitoren wordt gewerkt met de volgende meetbare doelstellingen:

- 2030: Meer inwoners in de binnenstad en de directe schil ten opzichte van 2021

4.3 Betrokkenen

Dit project is onderdeel van de totale uitvoering van de kwaliteitsagenda binnenstad 2030. Voor de uitvoering van het thema wonen in en om de historische binnenstad zal een aparte projectstructuur worden opgezet, waarbij de projectleider ook deel uitmaakt van de uitvoerende projectgroep Kwaliteitsagenda Binnenstad.

Interne partners:

Binnenstadsmanager, stedenbouwkundigen, beleidsmedewerker wonen, ruimtelijke ordening, planeconomen, projectleiders omgevingsvisie, Spoorzone en Marconigebied

Externe partners:

Ondernemers, bezoekers, bewoners, adviesbureaus, vastgoedeigenaren, provincie, Regio De Bevelanden

4.4 Kritische succesfactoren

- Om het wonen in en om de binnenstad te stimuleren zijn diverse deelprojecten geformuleerd. Voor de uitvoering van deze deelprojecten is geld en capaciteit nodig.
- Omdat veel deelprojecten met elkaar samenhangen (ook tussen de zes thema's) is afstemming van groot belang.
- Voor de groeiende vraag naar wonen wordt ook gekeken naar extra wonen in de omliggende centrumschil. Dit past goed in de geconstateerde noodzaak de begrenzing van het centrum van Goes opnieuw te bestuderen. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de op dit moment in voorbereiding zijnde 'Omgevingsvisie Goes' en visie op 'Spoorzone Zuid'.

4.5 Tijdsfad

2022

- 4.1 start opstellen woonprogramma
- 4.2 opstellen uitgangspunten wonen boven winkels

2023

- 4.3 onderzoek beleid toeristische verhuur

2022-2030:

Uitvoering diverse deelprojecten

2030:

Resultaat: Meer inwoners in en om de binnenstad

4.6 Kostenraming

Dit betreft een eerste indicatieve kostenraming.

Kosten projectleiding, interne uren: €14.000 per jaar, ca €125.000 gehele looptijd

- 4.1 opstellen woonprogramma €200.000
- 4.2 stimulering wonen – boven- winkels: € 300.000
- 4.3 onderzoek beleid toeristische verhuur: €5.000

Totale kosten uitvoering worden geraamd op ca. € 630.000

Project 5: Winkels en horeca in de historische binnenstad

‘Buiten is het nieuwe binnen’

De Kwaliteitsagenda wil aan de wens van (culturele) ondernemers om vaker de openbare ruimte te mogen gebruiken tegemoetkomen, zolang het gebruik ten dienste staat van het creëren van ontmoetingen tussen mensen en niet conflicteert met andere belangen. Daarbij zullen vanzelfsprekend esthetische en/of gebruikseisen gesteld worden om de beoogde kwaliteit van de historische binnenstad te bewaken en gevaarlijke situaties voor te zijn of te beheersen. In dit kader gaat gewerkt worden aan:

- Het permanent mogelijk maken van (vergrote) terrassen bij horecabedrijven. Uitgangspunt is hierbij niet het vergroten van de terrascapaciteit, maar het vergroten van de esthetische en gebruikskwaliteit. Gelet op de breed gedragen noodzaak om onze samenleving in alle opzichten te verduurzamen vertrouwt de gemeente op het maatschappelijke verantwoordelijkheidsbesef van horecaondernemers bij het gebruik van terrasverwarming gebruik te maken van de meest milieuvriendelijke toepassingen;
- Aanpassingen/herinrichtingen van het stadshavengebied, de Beestenmarkt, het Damplein, de Koepoort, het Molenplein, de Oostwal en de Singelstraat. De aanpassingen moeten leiden tot vergroening van deze ruimten, meer zitplaatsen en uitnodigen tot spontane ontmoetingen en kleine evenementen/optredens. In overleg met de culturele instellingen en de evenementensector wordt gekeken in hoeverre aanpassingen het gebruiksgemak van deze openbare ruimten voor deze partijen kan ondersteunen. Hierbij worden bewoners ook betrokken om overlastklachten op voorhand tegen te gaan. In project 3 (vergroenen) wordt dit verder opgepakt.

Kleiner kernwinkelgebied

De verwachting is dat Goes zich voorbereidt op een structurele afname van het aantal m2 detailhandelsruimte in de historische binnenstad. Landelijke onderzoeken voorspellen dat een neerwaartse bijstelling 25 - 30% kan bedragen. Om de historische binnenstad ook aantrekkelijk te houden als winkelstad is het belangrijk een deel van de overblijvende winkels te concentreren in een aaneengesloten gebied. Voor zo'n aaneengesloten winkelgebied heeft de gemeente primair het 'circuit' Lange Vorstraat – Lange Kerkstraat in gedachten. Dit gebied sluit aan op de langste traditie als winkelstraat en de straten hebben een divers aanbod aan winkelpanden van verschillende omvang. De komende jaren zal het gemeentelijke beleid zich richten op het zoveel mogelijk in dit gebied te laten vestigen van (nieuwe) winkels. Het veranderen van de bestemming detailhandel naar bijvoorbeeld wonen zal hier worden ontmoedigd. Of een winkel zich wel of niet in het gebied vestigt is uiteraard een vrije keuze: ook andere panden in de binnenstad hebben en houden een detailhandelsbestemming. In het nieuwe bestemmingsplan worden de mogelijkheden voor de invulling van de begane grond in de straten buiten het kernwinkelgebied verruimd.

Detailhandelsvisie

De detailhandelsvisie uit 2017 zal in 2022 worden geactualiseerd. Dit zal worden gebruikt voor het bepalen van de definitieve contouren van het verkleinde winkelgebied en de keuze van instrumenten om deze verkleining tot stand te brengen. Om de concentratie in een kleiner winkelgebied te stimuleren is het belangrijk ook de komende jaren – waarin de grootste tijdelijke leegstand wordt verwacht – de hoofdwinkelstraten aantrekkelijk te houden voor het winkelend publiek. Om deze reden werkt de gemeente aan een 'pop-up' programma, dat tijdelijk gebruik van leegstaande winkels door andere gebrui-

kers stimuleert. Gedacht kan worden aan culturele instellingen, praktijkleerplaatsen onderwijs of startende ondernemers. Deze invulling van deze tijdelijke pop-upwinkels is ook genoemd bij project 2 en project 6.

Stimuleren nieuw ondernemerschap

Een deel van het ondernemersbestand in de binnenstad 'vergrijs't. Veelal betreft dit ondernemers in de detailhandel. Ook vóór Corona was het voor verschillende ondernemers al lastig om te voorzien in geschikte bedrijfsopvolging. Voor een aantrekkelijke historische binnenstad is een qua leeftijd, sector en branche gevarieerd ondernemersbestand echter van groot belang.

Als onderdeel van de Kwaliteitsagenda wil de gemeente in contact treden met vastgoedeigenaren en een aantal in Goes (of de Bevelanden) gevestigde ondernemers die in samenwerking met onderwijsinstellingen een extra impuls willen geven aan jong en wellicht ook multicultureel ondernemerschap in de historische binnenstad. Ook andere organisaties (bijvoorbeeld Impuls, InRetail, Jong Ondernemen, CCHO, bierbrouwerijen) worden hierbij betrokken. Onder begeleiding van ervaren ondernemers kunnen potentiële jonge ondernemers kennis maken met het plezier en de bevrediging dat ondernemerschap kan geven. Overwogen kan worden één of meer van de tijdelijk leegstaande winkelpanden in de historische binnenstad voor dit doel in te zetten.

Toerisme

Toerisme wordt steeds belangrijker als aanjager voor de binnenstad. Op provinciaal niveau en met de Z4 wordt de versterking van het stedelijke toerisme in Zeeland verder uitgewerkt. De vertaalslag daarvan naar de Goese binnenstad zal ook moeten plaatsvinden. Binnen dit beleid zal ook gekeken worden of er specifiek beleid moet worden opgesteld voor particuliere verhuur (zie 4- wonen in de binnenstad).

Fonds strategische aankopen

Om ontwikkelingen te kunnen forceren of juist te voorkomen kan het effectief zijn om panden tijdelijk aan te kopen. Dit kan mogelijke transformaties vergemakkelijken, de gewenste invulling van een pand stimuleren of juiste ongewenste (criminele) activiteiten tegengaan (zie ook project 4). Onderzocht wordt hoe aansluitend aan het grondbeleid een aankoopfonds voor de binnenstad kan worden ingericht.

5.1 Deelprojecten

Vanuit het project winkels en horeca in de historische binnenstad worden hierbij een aantal activiteiten en deelprojecten geformuleerd:

- 5.1 Het permanent mogelijk maken van (vergrote) terrassen bij horecabedrijven. De mogelijkheden hiervan zijn mede afhankelijk van de realisatie van een autoluwe binnenstad (deelproject 1.1).
- 5.2 Stimuleren verkleining winkelgebied, door tijdelijk pop-upprogramma.
- 5.3 Actualisatie van de detailhandelsvisie met een daaruit voortvloeiend instrumentarium om de verkleining van het winkelgebied te stimuleren.
- 5.4 Opzetten taskforce jong ondernemerschap.
- 5.5 We ontwikkelen een visie op (stedelijk) toerisme in Goes.
- 5.6 Onderzocht wordt hoe aansluitend aan het grondbeleid een aankoopfonds voor de binnenstad kan worden ingericht.

Mogelijk dat door onvoorziene omstandigheden in de tijd blijkt dat er op het gebied van het versterken van de binnenstad als centrale ontmoetingsplaats nog andere deelprojecten gewenst zijn.

5.2 Projectresultaat

Het resultaat van dit project is een compacter winkelgebied en een levendige binnenstad die een belangrijke rol vervult als centrale ontmoetingsplaats.

Om de resultaten te monitoren wordt gewerkt met de volgende meetbare doelstellingen:

- 2030: Meer bezoekers in de binnenstad en een langere verblijfsduur ten opzichte van 2019
- 2030: Een compact hoofdwinkelgebied met max. 6% leegstand
- 2030: Binnen de Locatus-categorisering valt de binnenstad van Goes in 2030 nog steeds in hoofdwinkelgebied groot.

5.3 Betrokkenen

Dit project is onderdeel van de totale uitvoering van de kwaliteitsagenda binnenstad 2030. Voor de uitvoering van het thema winkels en horeca in de historische binnenstad zal een aparte projectstructuur worden opgezet, waarbij de projectleider ook deel uitmaakt van de uitvoerende projectgroep Kwaliteitsagenda Binnenstad.

Interne partners:

Binnenstadsmanager, stedenbouwkundigen, dienstverlening, RO, projectleider Marconigebied

Externe partners:

Ondernemers, bewoners, bezoekers, Goes Marketing, adviesbureaus, marktcommissie

5.4 Kritische succesfactoren

- Om de binnenstad als centrale ontmoetingsplaats te versterken zijn diverse deelprojecten geformuleerd. Voor de uitvoering van deze deelprojecten is geld en capaciteit nodig.
- Omdat veel deelprojecten met elkaar samenhangen (ook tussen de zes thema's) is afstemming van groot belang.
- De blijvende impact van corona op het aankoopgedrag en daarmee functioneren van fysieke winkels is nog lastig in te schatten.

5.5 Tijdsfad

2022:

- 5.2 Pop-upprogramma (relatie met cultuur (6.1))
- 5.3 Actualisatie detailhandelsvisie
- 5.4 Opzet taskforce jong ondernemerschap
- 5.5 Visie stedelijk toerisme

2023:

- 5.2 Uitwerking aanpak verkleinen winkelgebied
- 5.6 Inrichting fonds ten behoeve van strategische pandaankopen in de binnenstad

2023-2030:

- 5.1 Terrassen (relatie met 1.1 en 3.1)
- Uitvoering diverse deelprojecten

2030:

Resultaat: Een compacter winkelgebied en een levendige binnenstad dat een belangrijke rol vervult als centrale ontmoetingsplaats voor de regio.

5.6 Kostenraming

Dit betreft een eerste indicatieve kostenraming.

Kosten projectleiding, interne uren: 28.000 per jaar, ca €250.000 gehele looptijd

- 5.1 Terrassen, kosten bij project 3 (herinrichting)
- 5.2 Verkleinen winkelgebied (200.000, stimulering, pop-up)
- 5.3 Actualisatie detailhandelsvisie (15.000) Kosten mogelijke extra instrumenten nog niet in beeld.
- 5.4 Taskforce jong ondernemerschap (100.000 onkosten, promotie en stimulering)
- 5.5 Visie op (stedelijk) toerisme (15.000)
- 5.6 Aankoopfonds strategische panden PM

Totale kosten uitvoering worden geraamd op ca. € 580.000

Project 6: Cultuur en evenementen in de historische binnenstad

De noodzaak voor de toekomst van de historische binnenstad om te beschikken over een actieve culturele sector, met een breed en kwalitatief hoogwaardig aanbod, heeft geen nader betoog. In voorgaande hoofdstukken is de betekenis van cultuur als aanjager van activiteiten, het aantrekken van nieuwe bewoners en ondernemingen, het verbinden van mensen en denkbeelden en het ondersteunen van kwalitatief hoogwaardig onderwijs onderstreept. In aanmerking nemende dat Goes de centrale stad voor de gehele Bevelanden is, beschikt ze over een beperkt aantal culturele instellingen om te voorzien in de behoefte aan cultuur. Hoewel dit beperkte aantal gezien zou kunnen worden als een kwantitatief gemis, biedt het een aantal kwalitatieve en organisatorische voordelen: de culturele voorzieningen zijn niet in een onderlinge concurrentieslag verwikkeld, maar werken op open wijze samen om aan de vraag naar cultuur te voorzien. Het beperkte aantal instellingen maakt goede afstemming tussen programma's en activiteiten minder complex en geeft de gemeente het voordeel dat beleidsaandacht en beschikbaar budget minder versnipperd raakt.

De 'cultuurverdubelaar'

Bij de uitvoering van de Kwaliteitsagenda wordt verder ingezet op het verder versterken van de sector en het vergroten van de zichtbaarheid van haar activiteiten en wordt onderzocht hoe de activiteiten in de openbare ruimte gemakkelijker kunnen plaatsvinden. Hierbij wordt gedacht aan de inzet van een zogenaamde cultuurverdubelaar. De 'cultuurverdubelaar' is bedoeld als een follie (gebouwtje, kiosk, installatie) dat ergens in de stad geplaatst wordt en van waaruit een culturele instelling op innovatieve wijze laat zien waar ze voor staat en/of welke activiteiten geprogrammeerd zijn. Bij voorkeur is de follie op zichzelf al een verrijking van de beleving van de openbare

ruimte en een logische plek om interactie met bewoners en bezoekers van de stad aan te gaan. Alle culturele instellingen van Goes worden uitgedaagd met een aansprekend voorstel te komen waar 'hun' cultuurverdubelaar een plek kan krijgen. In 2022 zullen – in overleg met de betreffende instellingen – de randvoorwaarden voor de cultuurverdubelaars worden opgesteld. Vooruitlopend op realisatie van een cultuurverdubelaar krijgen de Goese culturele instellingen in 2022 de mogelijkheid om door middel van een 'pop-up store' in de historische binnenstad al een extra gezicht aan hun instelling en activiteiten te geven. Dit idee is ook genoemd in project 2 en 5.

Vier seizoenen programmering

In Goes is altijd wat te doen. Het streven is dat het hele jaar door iets te beleven is in de stad. Daarom wil de gemeente de samenwerking tussen alle culturele instellingen en evenementorganisaties stimuleren om gezamenlijk tot een 'vierseizoenen' programmering te komen, die via alle ter beschikking staande kanalen collectief gecommuniceerd wordt. Het op één plaats kunnen vinden van alle informatie over Goes en haar activiteiten en evenementen verdient extra aandacht. Het kunnen beschikken over een complete evenementenkalender (digitaal maar ook analoog zichtbaar in de openbare ruimte) is een belangrijk hulpmiddel om beter voor het voetlicht te brengen wat de stad haar bewoners en bezoekers te bieden heeft. Kunst- en cultuur wandelroutes en toegankelijke professionele (toeristische) promotie kan helpen Goes beter op de kaart te zetten voor specifieke toeristische doelgroepen. Goes richt zich hierbij in de eerste plaats op de rust- en cultuur zoekende (culinaire) toerist uit Nederland, Duitsland en België. Het aanpassen van de bewegwijzering wordt uitgevoerd in project 1.

Aangepaste cultuur- en evenementenlocaties

Bij de aanpassingen/herinrichting van openbare ruimten zal gedurende de looptijd van de 'Kwaliteitsagenda' in overleg met culturele instellingen en evenementenorganisaties worden bekeken hoe aanpassingen aan onder andere de Beestenmarkt, het Damplein, de Koepoort, de Markt, het Molenplein, de Oostwal en de Singelstraat bij kunnen dragen aan het 'op straat brengen' van het culturele aanbod (zie project 3).

Kunst en cultuur in de centrumschil

Naast de bestaande pleinen in de binnenstad is er ook de behoefte aan ruimte voor de wat grootschaligere buitenevenementen. Dit wordt in het kader van het opstellen van de omgevingsvisie en visie Spoorzone Zuid verder bekeken. Hierbij wordt ook bekeken of in de centrumschil ruimte te vinden is voor ateliers en broedplaatsen voor (startende) kunstenaars.

Invulling Grote Kerk

Wie in het gebied van de Maria Magdalenakerken loopt vindt de deuren van de Grote of Maria Magdalenakerk vaak gesloten. Alleen als er een eredienst of een evenement plaatsvindt is het mogelijk het imposante gebouw, dat zo karakteristiek is voor Goes, van binnen te bezichtigen. Dit is niet altijd zo geweest. In vroeger tijden stonden de tegenover elkaar liggende deuren aan de Singelstraat en Korte Kerkstraat vaak open. Een doorsteek door de kerk voor een kort kerkbezoek was onderdeel van een logische route van en naar de markt, waar door zowel marktkooplui als bezoekers gebruik van werd gemaakt. De Grote- of Maria Magdalenakerk functioneerde hiermee als een overdekte 'informele' ontmoetingsplaats in het hart van het centrum van de stad Goes. Door haar monumentale omvang en ouderdom is de Grote of Maria Magdalenakerk voor haar eigenaar een complex te beheren en te exploiteren monument. In het kader van het opstellen van deze Kwaliteitsagenda is gesproken over de mogelijkheid de kerk weer als 'wandelkerk' actief onderdeel van de historische

binnenstad te maken. Dit gebruik zou aan moeten sluiten op de doelstellingen van de monumentale historische binnenstad. Besproken zijn bijvoorbeeld een permanente marktopstelling van Bevelandse streekproducten (symbool staand voor de stad als historische marktplaats voor de Bevelanden) en/of een vergaande samenwerking met het Museum de Bevelanden. Aanvullende activiteiten (kennis- en voorlichtingscentrum over gezonde voeding, toeristisch informatiepunt, daghoreca, wisselende exposities, performances van Goese kunstenaars en/of culturele instellingen) kunnen bijdragen aan permanent en levendig gebruik. De opgesomde voorbeelden of delen ervan kunnen de kerk nieuwe betekenis geven. Door openstelling van de deuren kan de kerk opnieuw haar positie als 'wandelkerk' innemen, en daarmee een waardevolle bijdrage leveren aan zowel het functioneren als de identiteit van de monumentale historische binnenstad. Het zou de opmaat kunnen zijn voor een openbare 'huiskamer' in de historische binnenstad, waar bewoners, ondernemers en bezoekers elkaar spontaan kunnen ontmoeten. De gemeente en de eigenaar en exploitant van de Grote of Maria Magdalenakerk onderzoeken samen hoe inhoud kan worden gegeven aan het idee de kerk opnieuw een centrale positie in de Goese gemeenschap te laten innemen. Hierbij worden koppelingen en/of samenwerking met het Bevelands Museum en/of de Kunstuitleen betrokken.

6.1 Deelprojecten

Om de culturele sector te versterken en meer zichtbaarheid te geven voeren we verschillende activiteiten uit en starten we een aantal deelprojecten.

- 6.1 Uitwerking cultuurverdubbelers in overleg met de culturele instellingen.
- 6.2 We stimuleren samenwerking tussen alle culturele instellingen en evenementorganisaties om gezamenlijk tot een 'vierseizoenen' programmering te komen en dit op een gezamenlijk kanaal te promoten.

- 6.3 Bij de aanpassingen/herinrichting van openbare ruimten wordt bekeken hoe aanpassingen kunnen bijdragen aan onverwachte optredens en het 'op straat brengen' van het culturele aanbod. (Zie ook project 3, vergroenen).
- 6.4 In relatie met de omgevingsvisie wordt onderzocht of er in of om de binnenstad een extra locatie voor grote evenementen te vinden is.
- 6.5 Voor kunstenaars en andere cultuurmakers en voor de ambachtelijke sector wordt in relatie met de omgevingsvisie onderzocht of er in of om de binnenstad mogelijkheden zijn voor broedplaatsen.
- 6.6 Met de eigenaar en de exploitant van de Grote of Maria Magdalenakerk wordt onderzocht hoe inhoud kan worden gegeven aan het idee de kerk opnieuw een centrale positie in de Goese gemeenschap te laten innemen.

Mogelijk dat in de tijd blijkt dat er nog andere deelprojecten gewenst zijn om het culturele aanbod in Goes zichtbaarder te maken en te versterken.

6.2 Projectresultaat

Het eindresultaat van dit project is dat het culturele aanbod van de binnenstad beter bekend is en beter in beeld is gebracht en dat de Grote of Maria Magdalenakerk weer een belangrijke functie vervult als ontmoetingsplek.

Om de resultaten te monitoren wordt gewerkt met de volgende meetbare doelstellingen:

- Randvoorwaarden voor cultuurverdubbelers en realisatie van minstens twee cultuurverdubbelers.
- Vanaf 2022: Jaarlijks minstens één culturele activiteit in de openbare ruimte per jaar.
- Eén kanaal is waar alle activiteiten (evenementen, culturele voorstellingen, etc.) op te vinden zijn.

- Openstelling van de Grote of Maria Magdalenakerk als huis-kamer van de binnenstad.

6.3 Betrokkenen

Dit project is onderdeel van de totale uitvoering van de kwaliteitsagenda binnenstad 2030. Voor de uitvoering van het thema cultuur en evenementen in de historische binnenstad zal een aparte projectstructuur worden opgezet, waarbij de projectleider ook deel uitmaakt van de uitvoerende projectgroep Kwaliteitsagenda Binnenstad.

Interne partners:

Binnenstadsmanager, stedenbouwkundige, cultuur, toerisme en recreatie, archief, GIB, DVL, PL omgevingsvisie

Externe partners:

Ondernemers, bezoekers, bewoners, Goes Marketing, culturele instellingen, kunstenaars, culturele raad, Stichting Grote of Maria Magdalenakerk, provincie

6.4 Kritische succesfactoren

- Om de binnenstad op cultureel gebied te versterken zijn enkele deelprojecten geformuleerd. Voor de uitvoering van deze deelprojecten is geld en capaciteit nodig en medewerking van diverse externe partijen.
- Omdat veel deelprojecten met elkaar samenhangen (ook tussen de zes thema's) is afstemming van groot belang.

6.5 Tijdsfad

2021:

6.6 overleg met Grote of Maria Magdalenakerk

2022:

6.1 uitwerking cultuurverdubbelers

6.2 overleg 'Vierseizoenen' programmering + kalender

2023-2030:

Uitvoering diverse deelprojecten

2030:

Resultaat: Een interessant en divers cultureel aanbod in de historische binnenstad

6.6 Kostenraming

Dit betreft een eerste indicatieve kostenraming.

Kosten projectleiding, interne uren: €14.000 per jaar, ca
€125.000 gehele looptijd

- 6.1 Cultuurverdubbelers €500.000 (5 stuks à €100.000)
- 6.2 'Vierseizoenen' programmering + kalender
- 6.3 Aanpassingen in de openbare ruimte (kosten bij project 3)
- 6.4 Extra locatie voor grote evenementen in centrumschil, onderdeel omgevingsvisie
- 6.5 Plek voor broedplaatsen, in centrumschil, onderdeel omgevingsvisie
- 6.6 Grote of Maria Magdalenakerk als huiskamer € 100.000

Totale kosten uitvoering worden geraamd op ca. € 725.000

Financiën en planning

Project	Relatie met	Tijd	Kostenraming	Kostenraming totaal (in €)
	Algemene projectorganisatie	2022-2030	€ 900.000	
				€ 900.000
Project 1	Een toegankelijke en bereikbare historische binnenstad	2021-2030	€ 270.000	
1.1	Autoluw	Project 3 vergroenen	2022-2023	€ 300.000, jaarlijks € 50.000 t.b.v. beheersysteem
1.2	Fietsroutes en fietsparkeren	Project 3 vergroenen	2021-2025	€ 2.000.000
1.3	Parkeerlocaties	Omgevingsvisie/spoorzone zuid, project 3 vergroenen	2022-2030	€ 500.000 Eventuele uitvoeringskosten zijn nog niet te ramen
1.4	Bewonersparkeren	Project 4 wonen	2022-2030	Eventuele kosten zijn nog niet te ramen
1.5	Slimme mobiliteit		2021-2030	Eventuele uitvoeringskosten zijn nog niet te ramen
1.6	Voetgangersbewegwijzering		2021-2022	€ 35.000
1.7	Bewegwijzering parkeergelegenheden	Onderdeel parkeerbeleid	2021-2022	Onderdeel parkeerbeleid
1.8	Extra openbaar toilet		2021-2025	€ 200.000
1.9	Extra bankjes		2022-2023	€ 15.000
1.10	Overleg bevoorrading		2022-2030	Geen kosten. Evt. uitvoeringskosten nog niet te ramen
1.11	Aanpak overlast bezorgdiensten		2022-2030	€ 10.000
				€ 3.330.000

Project 2	Een toegankelijke en waard te bezoeken monumentale historische binnenstad	2022-2030	€ 180.000	
2.1	Onderzoek mogelijkheden zichtbaar maken erfgoedlijnen	2023-2027	€ 250.000	
2.2	Samenwerkingsprojecten onderwijs en jeugdverenigingen	2023-2030	€ 250.000	
2.3	Onderzoek + inrichten Subsidieregeling gevelaanpak	2023-2030	€ 150.000	
				€ 830.000
Project 3	Een groene historische binnenstad	2022-2030	€ 270.000	
3.1	Stimulering particuliere vergroening	2022-2025	€ 500.000	
3.2	Herinrichting pleinen Project 1, 5.1, 6.3	2023-2030	€ 7.700.000	
3.3	Verduurzaming Klimaatbeleid	2023	(Klimaatbudget)	
				€ 8.470.000
Project 4	Stimuleren wonen in en om de historische binnenstad	2022-2030	€ 125.000	
4.1	Opstellen woonprogramma Omgevingsvisie/ spoorzone zuid	2022	€ 200.000	
4.2	Stimulering wonen – boven- winkels	2022-2030	€ 300.000	
4.3	Onderzoek beleid toeristische verhuur	2023	€ 5.000	
				€ 630.000

Project 5	Winkels en horeca in de historische binnenstad		2022-2030	€ 250.000
5.1	Grotere terrassen	Project 3 vergroenen	2023-2030	Kosten bij project 3 (herinrichting)
5.2	Verkleinen winkelgebied, pop-up		2022-2024	€ 200.000
5.3	Actualisatie detailhandelsvisie		2022	€ 15.000
				Kosten mogelijke instrumenten nog niet in beeld.
5.4	Taskforce jong ondernemerschap		2022-2030	€ 100.000
5.5	Visie op (stedelijk) toerisme		2022-2030	€ 15.000
5.6	Aankoopfonds strategische panden		2023	PM
				€ 580.000
Project 6	Cultuur en evenementen in de historische binnenstad		2021-2030	€ 125.000
6.1	Cultuurverdubbelers		2022-2030	€ 500.000
6.2	'Vierseizoenen' programmering + kalender		2022-2030	PM
6.3	Aanpassingen in de openbare ruimte	Project 3 vergroenen	2023-2030	Kosten bij project 3 (herinrichting)
6.4	Extra locatie voor grote evenementen	Omgevingsvisie/ spoorzone zuid	2023-2030	Kosten omgevingsvisie
6.5	Plek voor broedplaatsen	Omgevingsvisie/ spoorzone zuid	2023-2030	Kosten omgevingsvisie
6.6	Grote of Maria Magdalenakerk als huiskamer		2021-2030	€ 100.000
				€ 725.000
			TOTAAL	€ 15.500.000

